СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДИЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. | Ч. 41. | Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 19 лютого 1932. | VOL. XL. | No. 41. | Jersey City, N. J., Friday, February 19, 1932. | THREE CENTS.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ РЕДАКЦІЙНОЇ КОМІСІЇ: ПИТАЮТЬ ПРО „ЮКРАІНІЕН РЕВЮ" І БУВШОГО БРИТІЙСЬКОГО ПОСЛА РЕНІ СМИТА, ТА ПРО ТЕ, ЩО ДІЄТЬСЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Звіти Головних Радних виказують зацікавлення реформою пляну, злукою відділів та допомогою безробітним членам. — Привіт делеґата „Рідної Школи".

Підчас дискусії над звітом Річного Засідання Головного Уряду У. Н. Союза над звітом Редакційної Комісії стверджено, що редаґування „Свободи" було згідне з постановами статута й ухвалами Головних Конвенцій У. Н. Союза та що члени є вдоволені й згідні з напрямом орґану У. Н. Союза.

Точнішого вияснення домагалися запити в справі відношення У. Н. Союза й „Свободи" до „Юкраініен Ревю", бувшого британського посла Рені Смита та щодо подій на радянській Україні. Редактор Ревюк вияснив, яке було відношення орґану У. Н. Союза до „Юкраініен Ревю", заявляючи, що воно обмежувалося до новинкарського звідомлення про появу журналу. Орґан У. Н. Союза дає розголос виступам Рені Смита, не дивлячися на те, що в деяких справах погляди Смита ріжняться від поглядів орґану У. Н. Союза, тому, що він цікавиться нашими справами, знає їх та обороняв український нарід підчас „пацифікації". Щодо радянської України, редактор тепер там не був, але бачив і говорив з багатьома людьми, які там були. Враження з тих розмов щодо зросту української національної свідомости та зросту терору годяться з враженнями, які свого часу подав гр. Котович у фейлєтоні „Свободи".

Слідували тепер звіти Головних Радних у такому порядку: д-р М. Клим, інж. Малевич, п. Михальчук, Боївка, Заблоцький, Степан Слободян, о. Спольтакевич, пані Розоміло та п. Стадник.

Звіти Головних Радних виказували велику активність цих урядників У. Н. Союза та зростаюче зацікавлення серед членів У. Н. Союза справами реформи обезпечення, злукою відділів, орґанізацією молоді, допомогою безробітним та відношенням У. Н. Союза до старого краю й до народної праці в Америці. Головний Радний Михальчук заявив, що супроти дого, що проти нього підносять закиди, що його поступовання вносить заколот у місцевім відділі У. Н. Союза, він складає отсим свій уряд Головного Радного. По провіренню предложених у тій справі матеріялів та по ствердженню, що ті, котрі закиди підносили, хоч їм поставлено було спеціяльні домагання предложити приписані статутом У. Н. Союза заприсяжені обжалования, цих афідевітів не предложили, Річне Засідання не признало причин, поданих п. Михальчуком, вистарчаючими до приняття резиґнації та уділило йому вотум довіря.

На пополудневім засіданню був гром. Лев. Ясінчук, делеґат „Рідної Школи", та зложив від Рідного Краю привіт, у якім зазначив, що У. Н. Союз був усе найбільшим добродієм „Рідної Школи" й старого краю.

ГУВЕР ХОЧЕ ЗЛУЧУВАТИ БЮРА.

ВАШИНҐТОН. — Президент віднісся до конґресу з пляном реорґанізації бюр, щоб завести більші ощадности. Між іншим він пропонує чотири нові уряди заступників секретарів. Демократи є проти цього проекту. Президент палати послів, Ґарнер, назвав проект „ідіотичним", кажучи, що він касує повно малих посад на те, щоби відкрити нові, добре платні для кількох осіб.

ОГОНЬ У ТЕАТРІ.

НЮ ЙОРК. — В „Пелес Тієйтер" на Бродвею запалилася підчас вечірнього представлення куртина. Зприводу того 1,900 присутних у театрі гостей огорнула паніка, наслідком якої були покалічені 4 особи.

ЧЕРМАК ХОЧЕ ЗАМКНУТИ ШКОЛИ І СІТИ ГОЛ.

ШИКАҐО. — Мейор Чермак заповів, що коли леґіслятура не ухвалить для міста Шикаґа грошевої помочі, він замкне Сіти Гол, школи і ріжні міські установи, бо їх нема чим оплачувати.

В КОСТА РІКА ЗАНОСИТЬСЯ НА ПОВСТАННЯ.

ПАНАМА СІТИ. — З Сан Хозе, столиці Коста Ріка, доносять, що опорожнено будинок американського посольства, бо в місті вибухла революція.

УРЯДОВЕЦЬ МАЄ ВИКАЗАТИ, КОЛИ ЖИЄ ПОНАД СТАН.

ОЛБАНІ. — Ґовернор Рузвелт, допитуючи шерефа Фарлія, яким чудом він добув з „чудесного" пуделка $250,000, заявив, що публичний урядовець обовязаний виказати, звідки походять його доходи, коли живе понад стан, себто, видає більше, ніж виносить його платня.

ЕПІДЕМІЯ ТИФУ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Сповіщають з Ужгороду: У верховинських селах Закарпатської України вибухла епідемія тифу наслідком нужди, в якій опинилися згадані села. Передовсім в околицях Веречки захворіло на тиф дуже багацько людей. Чехословацький червоний хрест вислав санітарні відділи, які перевезли вже богато тифозників до ужгородської лічниці. До деяких верховинських сіл годі добитися наслідком незвичайно глибоких снігів, що покривають закарпатську верховину.

ЯК ДВА ПОЛЯКИ ПІШЛИ ДОВКОЛА СВІТА І ЩО ЇМ В РУМУНІЇ ПРИКЛЮЧИЛОСЯ.

Польські (ніби) студенти Конрад Гавлічек і Йосиф Коряржзабагли вандрувати довкола світа. У своїй вандрівці зайшли також до містечка Тирґу Муреш. Дня 9. січня напали на них вечером на вулиці якісь три осібняки й жадали від них грошей. Подорожні присягали, що не мають грошей і що живуть виключно з продажі карток-фотографій. Тоді стягнули з них злодії убрання й залишили їх лише в сорочках. Добрі люди обдарували обидвох вандрівників убранням і випровадили мерщій з міста. Тепер уже будуть обидва вандрівники знати, як то „в світі" виглядає.

ЛЕТЮЧКИ З ЦЕРКОВНИХ ХОРІВ.

В часі Різдвяних Свят кинув хтось із хорів у церкві в Скалаті летючки з підписом ОУН (Організація Українських Націоналістів) проти УНДО, Католицького Союзу і проти творення за його почином комітетів для допомоги безробітним. Увесь їх зміст — це незугарна дітвацька писанина, що кінчиться окликом „Нехай живе українська революція". Під замітом поширювання цієї летючки поліція арештувала членів хору за здогадну приналежність до тайної протидержавної ОУН, що прокуратура в Тернополі скваліфікувала як злочин головної зради з § 58 і § 59 австр. карн. зак. Арештовані дня 10. січня ц. р. такі скалатські громадяни: дяк Микола Крушельницький, Денис Недорода, Петро Протасевич, Андрій Салик і Корнило Яремко. Вони сидять ще досі в судових арештах у Скалаті і мабуть на днях мають їх перевезти до слідчої вязниці в Тернополі.

ГУСИ ВРАТУВАЛИ АВТО.

На маленькому острові Олероні є кілька авт. Подружжа Жандро-Морисе збудилося від ґаласу гусок. Коли вийшли на двір, побачили вони, що хтось втікає з їхнім автом. Поліція наздогнала авто без трудности, бо остров такий малий, що шум мотору було чути всюди, та віддала його власникам. Колись гуси вратували Рим, на острові Олероні вратували вони авто перед злодіями.

ЗАСУДИЛИ МІЦКЕВИЧЕВОГО ПОТОМКА.

Паризький суд засудив Юрія Гурецького на два роки вязниці за це, що збирав гроші на відбудову костела, а брав їх собі. Гурецький твердить, що є потомком Адама Міцкевича в простій лінії.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІЮ.

Цеї неділі, 21. лютого, в год. 8.30 рано, відбудеться 20-та з черги українська програма на радію зі стації WLBX 1500 кс. в Лонг Айленд Сіти, яку дає Сурма.

Музичну репродукцію виконає Українська Оркестра з Пасейку, Н. Дж., під проводом діріґента гр. Михайла Маїка.

ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБИ ФРАНЦІЯ ЗІРВАЛА ВЗАЄМИНИ З ПОЛЬЩЕЮ.

Паризький кореспондент „Курєра Варшавського" повідомляє, що статті французької преси про берестейський присуд роблять дуже прикре враження. „Вольонтер" домагається, щоби Франція негайно зірвала політичні умови з Польщею. Також „Ля Репіблік" виступає проти союзу з Польщею. Кореспондент пригадує, що за часів Бріяна оба ті часописи були прихильні для Польщі.

ПІКАРДОВУ КУЛЮ РОЗРІЖУТЬ НА ДВОЄ.

За алюміневу ґандолю, якою Пікард підлетів був у стратосферу, йде спір між Мінхеном і Брюселею, які хочуть дістати її для свого музею. Куляця досі є біля ледника в Оберґурґель, під доглядом д-ра Кіпфера. Тимчасом там приходять туристи та підписуються на ній. Бельгійське наукове товариство, яке фінансувало лет, призначило 30,000 франків на доставу кулі до Бельгії. Проти того протестує місто Мінхен. Тому проф. Пікард рішився на Соломонів суд: розрізати ґондолю на двоє та дати одну половину Мінхенови, другу Брюселі. Чи вдоволяться таким рішенням згадані міста не відомо.

ЯВОРІВЕЦЬ — ШУКАЧ ЗОЛОТА НА АЛЯСЦІ.

З Курник, пов. Яворів, виїхав перед війною до Америки вбогий парубок, Борис Скірак. Зпочатку працював як денний робітник, одначе жива вдача й бажання ліпших заробітків не дали йому довго всидіти на місці. Він швидко познайомився з шукачами золота і, заохочений їхніми оповіданнями, прилучився до одної компанії на Аляску, маючи всього кільканадесять долярів у кишені. Там провів на добуванню золота кільканацять літ і зазнав ріжних „жартів" долі; був, як то кажуть, на коні і під конем. Імя Джорджа Скідофа (бо так назвався на Алясці) стало широко відоме в тій країні білих снігів і жовтого золота. І хто знає, яка карієра ждала того галицького Скірака-Скідофа, як би не трагічна його смерть у 1929 р. А наступила вона в моменті, коли його фінансові інтереси стояли не найкраще. Та всетаки стале майно, як на наші відносини, досить значне. З родинного села Курник зголосилися до спадку 4 особи: Стефан і Василь Процики, Анна Біда й Ксеня Юзьків. Остаточно по довгих заходах аж тепер признано їм цей спадок, але страшенно обкроєний ріжними коштами. Нпр. сам польський ґенеральний консулят у Шикаґо, що посередничить у тій справі побрав ріжних оплат на яких 1,300 долярів. Щасливі спадковці дістануть до рук 13,000 долярів. Є вони вбогими селянами й хочуть за ті гроші купувати поле.

ЗАСУД КОНСКРИПЦІЙНОГО КОМІСАРЯ.

У ч. 284 „Діла" з 18 грудня 1931 була поміщена передовиця д-ра Ст. Барана під наголовком „Конскрипція й конскрипційні засоби", в котрих цензура сконфіскувала кілька менших місць, а при кінці цілий великий уступ, якого зміст тимсамим читачам „Діла" не знаний.

Цей якраз сконфіскований зміст останнього уступу передовиці д-ра Ст. Барана був предметом карно-судової розправи, котра відбулася в городському суді в Тернополі в середу, 13. січня 1932 р. Сказано там, що конскрипційний комісар в Дітківцях, пов. Тернопіль, Ян Пйонтек з Ігровиці, тернопільського повіту, побив до крови Анну Ремез, селянку з Дітковець у часі, коли як комісар переводив конскрипцію в Дітківцях 11 грудня 1931 р. Анна Ремез зажадала від згаданого Пйонтка, що прийшов до неї до хати в урядовому характері конскрипційного комісаря, двомовного аркуша А і впису її у відповідній рубриці як Українку. У відповідь на це законно оправдане домагання, висказане в додатку у чемний спосіб, конскрипційний комісар Пйонтек ударив Анну Ремез кулаком між очі, а відтак довший час бив її кулаками по лиці і по голові, викрикуючи притім, що він таких аркушів не дасть, бо тут нема ніякої України і ніяких Українців. У своїй ревности розбив жінці ніс, підбив очі та завдав кілька синяків на лиці. Двомовного аркуша не дав і виповнив його сам, як хотів. Збита і окровавлена Анна Ремез чотири милі їхала в ночі до Тернополя, де оглянув її лікар д-р Іван Яворський і видав на письмі лікарське свідоцтво, в якім описані поодинокі сліди побоїв, скваліфіковано як легке ушкодження тіла, котрі себто переступ з § 411 австрійського карного закону, і справа опинилась у карному суді.

Розправу перевів дня 13 січня ц. р. городський суддя д-р Чирський (Поляк). Переслухано пошкодовану Анну Ремез і вона під присягою ствердила все те, що вище наведено, як й обставини, серед яких побив її обвинувачений Пйонтек. Розправа в городському суді в Тернополі була очевидно публична і на ній в доказовому поступованні відчитано також і лікарське орečення д-ра Яворського, котре в цілости сконфісковано в „Ділі" в передовиці д-ра Барана. Розправу замкнено і суддя д-р Чирський проголосив присуд, яким обвинуваченого Пйонтка признав винним переступу легкого ушкодження тіла з § 411 австр. кар. зак. через згадане вище побиття Анни Ремез і по думці цього параграфу засудив його на кару пятидневного арешту з заміною на 25 золотих гривни, на заплату пошкодованій 20 зол. за біль, і врешті на заплату пошкодованій усіх процесових коштів. Пошкодовану заступав адв. д-р Якимчук.

НЕМА В РУМУНІЇ ЛІКУ ПРОТИ ДИФТЕРІЇ.

В семигородській громаді Таркефальва бушує серед дітей дифтерія. Громадський лікар безрадний, бо, хоч кілька разів домагався, не дістає з Букарешту сировиці для вприскування. Діти гинуть одно за другим.

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ ВІДПОВІДАЮТЬ НА ЗАЯВИ ТА ПОЛІТИКУ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ

ВАРШАВА (Польща). — В соймовій скарбово-буджетовій комісії українські посли різко критикували заяву міністра Перацького про задоволення Польщею інтересів Українців, а також рішучо протестували проти кольонізаційної, просвітної, адміністраційної й фінансової політики польського уряду супроти Українців. Всі українські посли одноголосно стверджують, що ріжні заяви цілого польського уряду, або окремих його представників, не відповідають дійсному положенню Українців у Польщі та призначені виключно для закордону, щоби в очах світа виправдати Польщу.

Підчас дискусій над буджетом на засіданні сойму від імени української парляментарної репрезентації посол Д. Левицький рішучо заявився проти приняття буджету, який є шкідливий для українського народу в Польщі. Разом з тим він протестував проти того, що тепер на українських землях Польща переводить тиху пацифікацію, хоч світови здається, що така пацифікація скінчилася ще в 1930 році. Українську культуру, кооперацію, пресу й т. п. послідовно переслідують і нищать. „Земельна реформа" відбирає останній варстат праці від українського селянина й засуджує його на голодову смерть. Конскрипцію населення фальшують, молоді до високих шкіл не приймають; на селах лютує страшна нужда й голод, а уряд ніякої допомоги не дає й т. п.

Про декларацію міністра справ внутрішніх, яку він виголосив у соймі 16 січня, посол Д. Левицький сказав, що вона була подиктована лише тим, що в Лізі Націй приходило в той час до обговорення українських зажалень зприводу „пацифікації". Хоч ця декларація була наскрізь нещира й неправдива та фальшива, японський представник Сато оперся на ній у своїй промові в справі „пацикакації" перед Лігою Націй. Взагалі Японцям тепер дуже важко говорити про міжнародню справедливість та про додержання міжнародніх договорів, коли пригадати, що самі Японці виробляють на китайській території.

На закінчення посол д-р Д. Левицький заявив, що всі способи, якими польський уряд старається розвязати українське питання в Польщі, не відповідають інтересам українського народу, а тому годі сподіватися, що знайдуться дійсні представники Українців, які пішлиб з урядом на угоду, в якій не буде пошанування прав і рівности українського народу та не буде задоволення його бажань.

ЯПОНЦІ ХОЧУТЬ МИРИТИСЯ.

ШАНГГАЙ (Китай). —Японці й Китайці ведуть переговори про перемиря й замирення довкола Шанґгаю. Для переговорів зійшлися представники японського та китайського командування. Японці далі домагаються відтягнення китайських військ на 20 кільометрів від Шанґгаю й звільнення фортів Вусунґа.

Китайці кажуть, що вони готові на замирення, але не відтягнуть своїх військ з теперішніх позицій, які готові вперто боронити. Китайці числять свої сили біля Шанґгаю на 120,000 жовнірів.

ФІНАНСОВІ КЛОПОТИ РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Фінансове становище Румунії таке тяжке, що міністер фінансів висунув проект переведення примусової позички в населення для держави. Проти цього пляну рішучо запротестували посли до парляменту й міністер уже заявив, що він відмовляється від свого наміру.

ЕСПАНІЯ ДАЄ СОБІ РАДУ З КОМУНІСТАМИ.

МАДРИД (Еспанія). — Міністер внутрішніх справ республики заявив, що в републиці всьому населенню забезпечено повну свободу, але уряд не допустить до того, щоб комуністи та анархісти переводили свою деструктивну працю й шкодили нормальному життю республики. З другої сторони міністер заявляє, що уряд не буде вживати таких метод боротьби з комуністами та анархістами, які робилиб з них мучеників.

Він твердить, що висилкою отсих бунтівничих елементів на пустинні острови їх сили значно підорвано, а партії здезорганізовані до того стану, що вже годі з ними числитися, як з поважною силою.

ХОПИЛИСЯ СИНА ВІЛЬГЕЛЬМА.

БЕРЛІН (Німеччина). — В колах націоналістичної партії Гітлера все більше говорять про можливість виставлення пятого сина бувшого кайзера Вільгельма, князя Оскара, кандидатом на президента держави замісць Гінденбурґа.

Князь Оскар тепер має 44 роки віку. В минулій війні він брав участь у ранзі полковника.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

У. Н. СОЮЗ І СТАРИЙ КРАЙ

З нагоди звіту Редакційного Комітету У. Н. Союза прийшло на Річному Засіданню Головного Уряду У. Н. Союза до дискусії над становищем У. Н. Союза до старого краю. Дискусія та рішення ще раз підтверджують, що У. Н. Союз уважає за свою першу ціль дбати за добро українського еміґранта та його потомства в Америці. З огляду на те, що американські Українці цікавляться справами старого краю, то й орґан та урядники У. Н. Союза теж з природи річи займаються справами старого краю. Такий інтерес до старого краю У. Н. Союз уважає нормальним не тільки в старого покоління, що родилося на Україні, але й у дітей уродженців України.

Під інтересом до старого краю У. Н. Союз розуміє активне зацікавлення. Не вистарчає само тільки говорення про свою любов до старого краю, про свою відданість ідealови самостійности або соборности. Слів замало. Без діл—слова без значіння, без життя. Зацікавлення має бути живуче, активне. Зацікавлення має зазначитися тим, що робиться щось доброго для зросту тих сил, які помагають для здійснення наших ідеалів, а ослабляється сили, які нас здержують у їх здійсненню.

Під інтересом до старого краю треба розуміти позитивний інтерес. Треба скріпити ті течії серед нашого народа в старому краю, що помагають нарострати силам нашого народа. Замало тут критики й поборювання шкідливих течій. Коли обмежитися самою критикою й поборюванням, то скоро мусить настати загальне замішання. Треба скорше підкріпляти ті сили, що стремлять до здорової розвязки наших питань.

У своїх зусиллях розвязати ріжні питання своєї політики наші браття в старім краю не все можуть попасти на спільну дорогу. Мішатися в ріжні дискусії, суперечки, політичні ріжниці нам зайво. Це може тільки ще більше скомплікувати трудноші старого краю. Навіть як край у своїм шуканню за виходом з тяжкого стану попаде на дорогу, на нашу думку невластиву, навіть тоді нам нічого горячкуватися, ні розчаровуватися. Ми віримо, що глибокий розум нашого народу, який дав йому силу передержати в давнину всякі страшні лихоліття, покаже йому й тут найкращу дорогу. Як він зробить помилку, то він певно тим краще побачить розумну дорогу. З твердою вірою в остаточну побіду слушної справи члени У. Н. Союза будуть далі активно помагати всякому починови в старому краю, який тільки веде до розвою нашого великого й талановитого народа на покинутій нами богатій українській землі.

THE „STRANGER" WITHIN OUR GATES

(A Ukrainian girl's prized address on the accomplishments of the immigrant).

(What is the attitude of nativeborn boys and girls toward their own country? What is the attitude of the immigrants from other countries and their children? Do they appreciate fully the advantages in this country of greater democratic freedom?

High School Students.

These, and kindred questions were dealt with in a remarkably clear manner in an address this week by Stephania Werbowetsky, a first-year student of the Windsor-Walkerville Technical High School, who represented the junior girls of her school at the W. O. S. A. contest at the Patterson Collegiate Institute. Miss Werbowetsky is of Ukrainian origin and a native of Port Arthur, Ontario. Her address follows):

The Stranger Within our Gates.

It is indeed rather pathetic how little the average Canadian knows about the 'stranger within our gates.' He classes all men and foreigners. He knows the character, customs and habits of the white men — but the foreign nationals he thinks of as the men who dig the sewers and get into trouble in police courts. They are all supposed to dress in outlandish garb, and to speak a barbarian tongue. But to take a true and impartial viewpoint, the stranger within our gates has been animated by one main idea in coming to our Dominion — that of escaping from evils which have made existence intolerable, and of reaching the free air of a land where conditions are better shaped for his welfare. Indeed, for the stranger to reach Canada is the first sign of awakened ambition, and the first signal of revolt against harsh environment. This term 'stranger' may be applied not only to the immigrants of this age, but in one sense to those of us whose parents and grandparents were born in Canada.

What, then, are these evils to which I have just referred? Nearly two thousand years ago, a divine personage stated 'that birds and beasts had shelter, but the Son of Man had nowhere to rest his head.' So can we also say concerning hundreds, thousands, yes, even millions of people of Europe and other parts of the Old World who had been subjected in their own land to unspeakable misery, while their overlords wallowed in wealth and luxury. Strange though it may seem, man's greed and inherent selfishness overrides his supposedly cultured heart, so that he exploits and lives upon the sweat of his fellow-men whenever he can.

There was no end to economic oppression and slavery in the Old World, and no political tyranny. "Amidst Thy bowers the tyrant's hand is seen, and desolation saddens all thy green." Yes, even religions which profess to free the human soul and spirit, were often commercialized and turned into shackles of bondage. What, then, was left for the oppressed and exploited to do? To leve their homeland, of course, and to travel into distant lands.

Not Easy to Leave Home.

We all know it is not an easy task to leave our home and native land to take up our abode in a foreign country. Goldsmith has pictured for us one of the most pathetic scenes in all literature in "The Deserted Village" when he describes the exile bidding farewell to his home:

"Good Heaven! what sorrows gloom'd that parting day
That called them from their native walks away;
When the poor exiles, every pleasure past—
Hung round the bowers, and fondly look'd their last.
And took a long farewell, and wish'd in vain
For seats like these beyond the western main.
And, shuddering still to face the distant deep,
Return'd and wept, and still returned to weep!"

The poet, no doubt, expressed the feelings that run high in the foreign national as he leaves his old home today. In sorrow, he leaves his homeland. It is dear to him, in the first place, for there he was born. And, again, nature is lavish: She beautified the contryside with flowers, blossoming fruit trees, a gentle breeze rocking them at dawn and at dusk. 'Twas there he frequented the old swimming hole with his chums in days of yore; there, he later walked with the girl of his dreams in the hopeful days of his youth.

'Twas under that same ramified apple tree that he sat for the last time, chatting with his dear old mother, bidding her a heart-rending farewell. There, too, remain his dear wife and children, still waiting for their daddy to come back for them to take them with him to the land of greater opoprtunities. He is here, beyond the seas; within our gates — a stranger weary, travel-worn, heavyladen with life's burdens — with deep wrinkles on his brow. He has heard of our vast country; of its unbounded wealth in forests, grain and gold; of the greater possibilities of developing our natural resources; of the room for human habitation in comparative comfort; of our free institutions and a democratic government dating back to Magna Charta and, here, further developed and consolidated by our Fathers of Confederation.

What do You Bring?

The stranger is knocking, and we ask, "What do you bring?" Oh, no wealth, for such is still in the hands of old tyrants; perhaps not much learning, for, how could a poor man out there enter rich man's institutions! Nor even art, for that is luxury to one with small means. But I bring with me a muscle of a race which for ages was compelled to toil less for self and more for the parasite; I bring ambition, fortitude to endure all hardships of a pioneer; I bring the spirit of a Scandinavian fisherman, of an Ukrainian Cossack of the Steppes; of a Bukovinian mountaineer; of a seaman, a woodman; I bring the good will and intent to your country.

In proof of these I point with pride to those who preceded me. The so-called foreigner built your roads, felled your forests, dug ditches and sewers, built cities, erected skyscrapers. The foreign national is ambitious and makes use of his opportunity. He appreciates our schools and institutions of culture. A record taken by the library officials of our country a few years ago shows that the majority of the heavy-reading and the deep books were read by the non-English element, while the larger percentage of light literature is read by our own boys and girls. These people are trying continually to adapt themselves to the new conditions in the country. Yes, in education, in politics, in culture, there, too, he made creditable progress and has taken advantage of our democracy to prove that he has all the possibiljties of an intelligent human being, if given an opportunity. No, my predecessors were not perfect, not by any means, nor are you, nor any people.

The immigrant is human and, therefore, fallible, like everyone else. True, very often his faults stand out rather prominently, though perhaps for no other reason than that he is a stranger, and naturally at first segregated and timid, and very reluctant indeed to present or defend his case though a genuine need for that may arise.

Many of our immigrants are people with energy, breadth of view, and moral strength — qualities which have not been shown in their own land because of lack of opportunity. And so coming here under that handicap and trying to adjust themselves, they must strive in a way which those long settled here cannot appreciate. It is, therefore, our business to improve the conditions surrounding them, and to whatever extent we help them they will profit. Indeed, all who know "the stranger within our gates," heve no fear but that from the grinding process there will rise men and women of the highest types of citizenship of whom Canada may well be pround.

"Stranger" Here to Stay.

In my humble opinion, it is almost supperfluous to emphasize, or to even state that an average foreign national is here but temporarily. Our observation, our reason, our plain common sense tells us that the stranger is here to stay. It is here that he spent his fruitful years, here his muscle withered, his energy declined. By the sweat of his brow he deligently toiled for his daily bread in order to bring up his offspring in the new world, in a real democracy, under the beloved banner of the Union Jack, where they could breathe more freely than could be in old Europe. — What a contrast! Should it happen that an unscrupulous individual, who was better versed in the language or in the laws of the country, outwitted him, or cheated him out of his earnings, he never-the-less mutely toiled on and on.

The stranger within our gates, ladies and gentlemen, is here to stay and progress. He is not merely becoming; he is, in fact, actually now an active ingredient in this melting pot of nations. He has already vindicated his presence here. He toils and smiles even when by misfortune confronted; he endeavors to lead a sane and useful life, and is helping us to build out of this country of the Maple Leaf a great Dominion, which, let us hope, is to be some day the greatest country in the world.

(Quoted from **"The Border Cities Star,"** Feb. 12, 1932).

„Рапорт Ради Ліґи не є дефінітивною полагодою справи."

Сензаційні інформації женевського кореспондента краківського часопису.

Жидівський щоденник у польській мові (як львівська „Хвиля") у Кракові, **„Нови „Дзеннік"**, приніс у числі з 5. ц. м. замісць передової статті „Лист з Женеви" М. Каганого п. н. **„Польські справи на Раді Ліґи Націй"**. Та кореспонденція для нас надзвичайно цікава, бо приносить цілком нове освітлення відомого вирішення українських петицій, освітлення, яке ставить під рішучий знак запиту цілу тезу про побідний для Польщі характер отого женевського вирішення. Є це перший чужий голос, що вказує на звязок такого вирішення з подіями на Далекому Сході.

На вступі автор кореспонденції коротко перечисляє всі польські справи, які знайшлися на порядку нарад біжучої 66. сесії Ради Ліґи та які польським приятелям казали лякатися, „що Польща відіграє на сесії знову прикру ролю „цензурованого" й буде примушена відпирати концентраційні атаки своїх — на жаль— дуже численних неприятелів на заграничнім терені". Але, мовляв, „в загальному военному гаморі та в настрою найвищого зденервування і напруження" всі ті справи зійшли на дальший плян. Тут же п. Каґане хвалить п. Залєського, але робить це дуже своєрідно:

„Не зменшимо в нічому заслуги і дипльоматичної зручности представника нашого уряду, коли скажемо, що наїзд Японців на Шанґгай і факт, що референтом Ради в меншиневих справах є представник Японії, у **величезній і несподіваній мірі** влекшити їх ролю"...

Після того вступу кореспондент приступає до розгляду виключно української справи.

„Однак не вистане тішитися додатнім для Польщі ходом останньої сесії Ради, лише треба докладно зясувати собі, що справжні користи з тої дипльоматичної побіди залежать у цілости від дальшої, тепер надзвичайно влекшеної внутрішньої акції польського уряду. Маємо тут на увазі передовсім українську справу. Ми неоднократно осуджували в минувшині тактику нашого уряду, яка полягала на змаганнях до „погребання" українських скарг на міжнароднім терені"...

П. Каґане волів би, щоби ті скарги попали на Раду Ліґи з ініціятиви самого п. Залєського, а в способі теперішнього полагодження тих скарг бачить правильність того свого становища. Бо хоча, мовляв, „українські скарги дісталися на денний порядок Ради Ліґи всупереч волі Польщі", а проте Рада дуже рішучо напятнувала революційну і терористичну акцію Українців і „дала українським петентам зрозуміти, що злочинні методи насильства і террору в боротьбі за права української меншини не зеднають собі ніколи симпатії Ради".

„Цим пояснюють, що Рада в значно менше гострий спосіб осудила брутальної методи „пацифікації" і що висловила лише жаль, „що польський уряд не вважав річю можливою виплатити відшкодування невинним елементам населення, які впали жертвою зловживань". Однак булоб небезпечною оманою, колиб люди у Польщі думали, що ці методи світ признав слушними. Навпаки, вони викликали найвище і для опінії про Польщу на чужині незвичайно шкідливе обурення, якого наслідки будуть прикрі й довготреваючі. **В документі Ради Ліґи занехано дати вислів тому обуренню лише з політичних оглядів** (підкреслення наше).

„І тут входимо в корінь справи:

„Рапорт Ради Ліґи в українській справі **не є дефінітивною полагодою** тої справи на міжнароднім терені, але — хоча цього не можна вичитати в самому документі — **її відложенням**. Рада хотіла цим рапортом створити для польського уряду і для самої української меншини найдогіднішу атмосферу, щоб він розпочав нову угодову політику. Заяви, які мін. Перацький склав 16. січня ц. р. на буджетовій комісії сойму, були дуже загальникові і не висловлювали ніякої конкретної програми. Однак гадаємо, що **мін. Залєський доповнив у своїх довірочних розмовах з членами Ради ті заяви** і представив їм у ширшому обемі ті кроки, які польський уряд має замір розпочати, щоби запевнити українському населенню ті права, які він зобовязався дати девять літ тому, з нагоди рішення Ради Амбасадорів, яке признало Польщі дефінітивно суверенність над Східною Галичиною. Щоби польський уряд міг ту політику свобідно вести і щоби міг свою програму — маймо надію, що він має ту програму (!) — постепенно переводити, треба було доконче усунути хочби найменші вигляди („позори") зовнішньої пресії, які могли би викликати здогад в українських терористів, що їхні методи таки видали плоди. Однак не треба спеціяльно доказувати, що обовязок польського уряду виконати позитивну програму в українській справі, є тепер — у таких спеціяльно влекшених умовинах — лише ще більше імперативний.

„Розвязання м е н ш и н н о ї проблеми в Польщі згідно зі слушними дезидератами меншин і добре зрозумілим інтересом держави — є найважнішим завданням однаково внутрішньої, як і зовнішньої польської політики. Після 12-ти літ істнування Польщі не лише навіть не розпочато цього завдання, але доконано на тому полі величезну скількість гріхів і промахів, які в надзвичайній мірі поглибили трудноші, що істнували в тій проблемі"...

(„Діло").

А. Баворський.

БОЖЕВІЛЬНИЙ

(Гумореска).

(5)

Не доглянув, щоби в сій хвилі вираз лиця Ірини став інший, як у решти осіб. Вона ні спаленіла, ні поблідла; і не була стрівожена більше, як інші. Трівоги взагалі не було видко у нікого, бо Дибовецький був свояком далеким і від Гараєвичів жив досить далеко. Лише здивовані були всі і жалували, як жалували би кождого іншого доброго знакомого. Тепер батько вже ні трохи не сумнівався, що Ірина не є в порозумінню з Володком і що вона того листа не читала.

— Володко справді збожеволів? — спитав Юрко. — Чим се божевілля проявляється?

— Чим проявляється? — Воно вже давно проявлялося... Чиж се не було божевілля, покинути службу в намісництві і з кандидата на старосту зійти на музиканта? Се була проява божевілля, яке щойно кільчилося в його душі. Лиш ніхто не розумів його поведення. Казали „дивак", і під обсервацію психіятрів не дали його. Як би його покійний батько був зараз похопився і дав його до якої санаторії, то було би не прийшло до того, що ось тепер сталося!

— До чогож воно прийшло? — спитала Гараєвичева.

— До атаків шалу! — відповів Гараєвич.

— Жаль мені його, — докинула Ірина. — Він живе сам, без ніякої опіки.

— Він мабуть уже на Кульпаркові.

— Се ще страшніше, як саме божевілля, — замітила Леся. — В тім шпитали на Кульпаркові, між сотками божевільних, і здоровий збожеволіє. Я чула, що в кульпарківськім шпиталю найнебезпечнішими божевільними є лікарі, котрі опікуються тими нещасливцями. Се не виключене, бо ті лікарі вічно крутяться між божевільними. З вовками жити, по вовчому й вити!

— А я гадаю, — перебила Ірина, — що для божевільного і для кождого недужого на нерви найліпше бути в такім шпитали, як Кульпарків. Все те страшне, всі ті небезпеки для недужих, про які розказують, то байки!

Тепер Гараєвич хотів приготовити родину на можливий приїзд Дибовецького, отже сказав:

— Чи Кульпарків добрий для божевільних, того не скажу, бо я там не був і на мої очи не бачив, як з недужими поводяться. В тім я тільки не сумніваюся, що Кульпарків добрий для здорових, яким від божевільних усе грозить велика небезпека. Буває, що такий божевільний сидить цілком спокійно і балакає цілком розумно. Возьме ножа і робить ним якусь роботу. Раптом, ні сіло ні пало, шахне ножем по горлі свого товариша чи товаришку; ось так, як кухарка по шиї курки. Потому обітре ніж полою, і знов супокійно робить свою роботу.

— Для людей, що живуть з таким божевільним, Кульпарків є великим добродійством — сказала Ірина.—Як Володко вже дістає нападів шалу, то мабуть його сусіди відіслали його на Кульпарків.

— Як він яким підступом не вихопився з їх рук. Божевільні бувають дуже хитрі. Вони, так як ніхто, здужають збаламутити опіку. Такий своїми хитрощами і з Кульпаркова годен втекти. Як би він відтам втік, або як би помітив, що його пильнують, то хто зна, чи він до нас не приїхав би.

Коли всі, слухаючи того, що скаже Гараєвич, трівожно глянули на дорогу, неначе би саме на сю годину і мінуту був заповіджений приїзд божевільного, коморник розсміявся і каже до Гараєвича:

— Все те лиш ваші здогади, та ви виповідаєте їх таким тоном, неначе би читали лікарське свідоцтво, що той ваш свояк справді був такий страшно небезпечний і неначе би вже тут добирався з ножем до горла котроїсь вашої доньки...

— Маю лист, котрий є доказом його божевілля. Від того божевілля до того, щоби він вже був тут між нами і різав нас, ще дуже далеко... Залишім сю розмову, бо бачу, що їде попадя.

Вона вмерла би з жаху, як би вчула таку розмову.

На дорозі справді показався візок, та здалека годі було добачити, хто їде. Підїхавши ближче, візок щез за високим живоплотом. Туркіт затих перед двором, по тім його боці. Почули, що хтось обходить двір, ідучи від фронту до саду, щоби зайти до веранди. Як на жінку, був се загострий хід. На веранді гадали, що то йде візник, щоби подивитися, чи родина сидить на веранді.

Всі заніміли і з жахом глянули на гостя, коли він вже підійшов до веранди і, вимахуючи капелюхом, кричав:

— Добрийдень, вуйку, добрий день вуйно! Яка Леся вже велика! Вже й їй пора піти за приміром Ірини... Я добре трафив, бо вся родина вкупі. Один з молодих панів мабуть муж Ірини?

(Далі буде).

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

Emil Revyuk: **Polish atrocities in Ukraine** (United Organizations of the U. S.). — M. Emil Revyuk, rédacteur en chef du journal quotidien **Svoboda,** qui se publie á Jersey City (Etats-Unis), fait paraître un gros ouvrage (513 pages) sur les atrocités qu'il reproche aux Polonais á l'égard des populations ukrainiennes et ruthénes dans les territoires incorporés depuis la paix á la République polonaise. Le livre de M. Revyuk est surtout une compilation de citations journalistiques et de temoignages recueillis de toute part. Il est certain que ces documents sont accablants pour l'administration et la soldatesque polonaises. Nous attendons avec impatience la réponse de celle-ci. — O. R.-B.

(Les Cahiers des Droits de L'Homme).

—o—

THE WORK OF A UKRAINIAN ARTIST.

By our own Correspondent.

Lwow (Lemberg).

A visit to the studio of the Ukrainian artist Oleksa Nowakiwsky is an experience. He is like a patriarch, with bright, piercing eyes and a seraphic, benevolent smile. He is adored by young people, especially young artists, who have the hospitality of his home. He explains his work to a stranger in voluble, eloquent Ukrainian and with expressive movements of the hands. Not that his pictures cannot stand on their own merits and without explanatory comment — they would rank very high in the finest modern Paris or Berlin exhibition and would arrest by a burning intensity of colour, a firmness of line, and a certain Byzantine strangeness. But they also have a visionary character that is not immediately apparent to a stranger but soon dawns upon him with great splendour, especially under the artist's own guidance. He has something in common with William Blake, only he does not paint visions — the vision is not the subject of his picture, it is immanent in the subject and woven into the very texture of the brushwork. Ukrainian legend and the symbols and allegories that haunt the Ukrainian imagination throng the trees, the clouds, the rain, and the hills and buildings. The landscape is, at first sight, like any landscape revealed by a painter of genius, but on contemplation visions and spectral shapes lurk in the trees, the shadows, and the play of light and colour.

Though visionary, Nowakiwsky's work draws strength from the Ukrainian soil. It is tragic, like lhstory of the Ukrainian people, who are living through their darkest even now. But somewhere in the background, and at times irradiating a whole picture, is the vision of Kieff, the dream city of those Ukrainians who live under foreign domination, the New Jerusalem which they project into a future they are sure will come sooner or later.

(The Manchester Guardian, Friday, January 15, 1932).

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 31. січня помер **Іван Коцюба,** член Братства св. Василія Великого, від. 214 У. Н. Союза в Шикаго, Ілл. Похорон відбувся дня 3. лютого. Покійного відпровадили до церкви і на цвинтар члени Братства і приятелі та знакомі. Оставив жінку Марію та одну дочку Марію.

Походив з села Башні Горішної, повіт Любачів, Західня Україна. Передчасна смерть забрала нам щирого члена нашої організації і доброго сина рідної землі.

Хай земля йому буде пером!

Іван Паславський, секр.

ПОДЯКА.

Я нижче підписана складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертного в сумі $1000 по моїм чоловіку, бл. п. Семені Курко.

Також складаю щиру подяку місцевим урядникам і членам тов. „Просвіта", від. 362 У. Н. Союза, що так щиро занялись похороном мого мужа. А всіх тих, які ще не належать до нашої організації, взиваю, щоби вступали в члени У. Н. Союза і до нашого тов. „Просвіта" місцевого відділу.

Анна Курко,
Брістол, Па.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З відчиту на благородну ціль.

Відчит на тему „Українська пісня в минулому та сучасному", який виголосив професор Олександер Кошиць дня 14. лютого ц. р. в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку, з якого дохід призначено на допомогу нашому композиторові М. Гайворонському, приніс у цілости $130, а це $33 зі вступу, а $97 зібрано на сали від присутних щирих симпатиків М. Гайворонського, бажаючих прийти йому з допомогою. Суму цю переслано на руки п. Гайворонського.

Зложили пп.: Миронюк $10; по $5: Кошиць, Авраменко, Гаврилко, Ясінчук, д-р Мишуга, Швець; по $3: Ботулінський, Колянський; по $2: Бріль, Зиблікевич, Бережанський, Баран...

А $43 зібрано доляровими жертвами, але імен не списано.

Управа Школи Укр. Нац. Танків.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Ще про відчит В. П. Рені Смита.

В числі 31, з дня 8-го лютого с. р., рнаходиться на третій стороні допис з Филаделфії під наголовком „Навіть лекції про Україну бояться", який не годиться з дійсними фактами про одну особу, а се п. Павла Келичаву.

Не обходить мене ніщо інше в згаданім дописі, лише вимок: „Пан Келичава зі своею орхестрою грав коляди". В сих словах міститься ніщо інше, як лише особиста ненависть. Пан Келичава не був аранжером цього вечера коляд; п. Келичава був гість. Дальше, наскільки мені відомо, п. Рені Сміт приїхав до Америки дня 2. січнь 1932 року; а дня 25 грудня 1931 року п. Келичава особисто сказав мені, що буде грати коляди ввечер, дня 31 січня 1932 року. Як отже міг п. Келичава мати на ціли пошкодити відчитови п. Рені Сміта?

Андрій Джмелик.

(Дозволяємо читачеви вияснити поданий у часописі факт, хоч редакція не думає, щоби наведений дописувачем уступ робив такий або який інший закид п. Келичаві. Певна річ, що коли була там вина, то не виконавця коляд, а тих, що його заставляли до тої роботи. — Ред.).

Гість (що переночував у „малопольськім" готелі, каже до вейтера): Ваші ліжка пригадують мені шахівницю.

Вейтер: Якжеж це?

Гість: Бо на них також, як на шахівниці, є скакуни.

ПРО КИТАЙСЬКЕ ПОДРУЖЖА.

Справжнім раєм був донедавна Китай головно для чоловіків. Усі права, всі свободи та суспільні здобутки були лише для мущин; старі звичаї та забобони обмежували й дальше права жінок. Коли народився син, то це святкували гучно й бучно, сповіщували це цілій околиці червоними прапорчиками, народини дочки засмучували всю родину.

Вже від найвчаснішого дитинства дівчата виховували так, щоби вони служили своїм братам. Дівчина не сміла виявляти самостійних думок, а повинна була привикати до того, щоби бути слухняним знаряддям у руках свого чоловіка. Ноги нарочно окалічували дівчатам спеціяльними черевиками, щоби вони не могли ходити так легко, як мущини. Добре вихована дівчина не могла взагалі показатися на вулиці, а одинокою її прогулькою був огородець, укритий між домами. Перед двацятим роком життя виходила найчастіше за парубка зпоміж свояків, з яким була заручена ще з дитинства. До шлюбу його ніколи не бачила. Та і парубок не міг вибрати собі свобідно подруги життя. Зате він мав право в день шлюбу не згодитися взяти собі її за жінку, коли був з неї невдоволений. Жінка мусіла слухати чоловіка без спротиву. Коли чоловік приловив її на зраді, мав право вбити її; зате чоловік міг мати любовниць, скільки завгодно. Чоловік мав цілу низку законних доказів для розводу; жінка не мала ніяких.

Нові часи принесли з собою нові думки. Після війни опинилося в Китаю багато чужинців, які принесли нові погляди про жінку. Консервативні родичі ще й нині противляться своїм модерним синам і дочкам; усеж молодь задоволена, що може трохи свобідніше відітхнути та радо приймає нові кличі. Доказом змодернізування Китаю є й те, що збільшуються розводи, головно по більших китайських містах. Міністерство в Нанкіні видало недавно закон, на основі якого особам, що покінчили двацятий рік життя, дозволено свобідно заключувати подружжа. Хто ще не скінчив двацять літ, потребує дозволу батьків. Закон цей молодь прийняла дуже радо, головно дівчата. Безповоротно минулися часи, коли жінка була здана на ласку чоловіка. Тепер може вийти за того, кого любить; може свобідно вчитися. Між наймолодшою китайською генерацією є вже лікарки, професорки, а останніми часами в манджурських боях беруть участь і китайські летунки.

Наречений: Скажи, Івасю, чи ти бачиш щось крізь дірку від ключа, коли я з твоєю сестрою сиджу в кімнаті?

Івась: Лише часом — коли мама не заглядає.

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТІЙНІСТЬ — ТАМ СИЛА.

Це вже незаперечний факт, що народи, які сьогодня стоять високо культурно, завдячують це освіті і читанню книжок. Вони не жалують грошей на піддержання своеї літератури, не жалують часу на читання книжок чи ґазет, не дивляться байдужно на освітні потреби. Отже і нам треба памятати, що й перед нами отворена дорога до просвіти й до більшого поступу, тільки треба цю нагоду використати. На світі було би краще тоді, колиб усі народи стояли менше-більше однаково культурно і просвітно, бо тоді мусів би один другого рівно трактувати. Отже читаймо книжки і часописи якнайбільше, а гарна будучність перед нами.

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що ввесь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх орґанізації, себто в руках самих членів У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи ці книжки й роботи в друкарні „Свободи", вони дають заробляти своїй орґанізації, себто збогачують самих членів У. Н. Союза.

Щоби дати нагоду кождому мати хоч невеличку свою бібліотеку, книгарня „Свободи" постановила продавати кілька місяців книжки по зниженій ціні, яку подаємо внизу. Також імена всіх покупців будемо містити в часописі „Свобода", хоч би куплено книжок за найменшу ціну.

Хто надішле	Нехай вибере собі книжок на	Хто надішле	Нехай вибере собі книжок на	Хто надішле	Нехай вибере собі книжок на
$ 1.00	$ 1.15	$ 6.00	$ 7.40	$11.00	$14.30
$ 2.00	$ 2.35	$ 7.00	$ 8.65	$12.00	$15.60
$ 3.00	$ 3.65	$ 8.00	$10.00	$13.00	$16.90
$ 4.00	$ 4.85	$ 9.00	$11.25	$14.00	$18.20
$ 5.00	$ 6.10	$10.00	$12.50	$15.00	$19.50

УВАГА: До цеї оферти не належать книжки шкільні й молитовники. Шкільних книжок і молитовників не можемо продавати по зниженій ціні. Отже просимо покупців мати це на увазі, щоб висилали замовлення тільки на ті книжки, які подаємо тут у цьому списі:

Р.

* Рай і поступ, Мих. Драгоманова — 40
* Рахункова книжочка, опр. — 50
† Революція в Росії (від 1861 р. до найновіших часів). Ф. Ф-н — 15
† Рись-мати, брат і сестра в лісі, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 8-ма малюнками Ю. Магалевського — 10
† Рідне письменство, д-р В. Сімовича — 10
† Рідне слово, збірка новель і оповідань українських авторів — 1.00
† Рідні гості (Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Софія Тобілевич (Карпенко-Кара). Ціна — 10
Різдвяна ніч (з 10 образками), Миколи Гоголя — 20
* Робінзон Крузо, з образками — 1.00
* Розбійник Кармелюк, історичний роман в 6-ох томах, Мих. П. Старицького — 2.40
* Розмова Поляка з Русином, веселий вірш, в котрім Русин висміває польську пиху — 10
Розмова тверезого пияка Василя з горівкою, нап. М. Гринишин — 5
Росія й Україна. М. Михайленка — 25
† Рубають ліс, повість Антона Крушельницького, опр. — 2.00
† Русалка й інші казки братів Ґріммів, з ілюстраціями — 20
† Русалка, оповідання Ганни Барвінок — 20
† Русь-Україна а Московщина-Росія, історична політична розвідка, Льонгина Цегельського — 40
* Рухомі забави і гри, І. Боберського — 30

С.

† Самостійна Україна Р. У. П. — 15
† Самоуправа школярів, нап. Йоганнес Геп, перекл. Вас. Мороз — 60
† Салямбо, роман, Г. Фльобер, пер. В. Чорний. Три томи — 1.50
† Сафо, роман, А. Доде, пер. В. Чорний — 80
Світові байки в оповіданнях, Ст. Руданського — 15
Свято весни. — Ворог між нами. — Христос воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.). — Тополя (1 ілюстр.). — Мати. — На Великдень. — Стариннйй звичай. — Дні нашої слави і недолі — 20
† Своє життя, розмова на біжучі теми, з малюнками, нап. Петро Тихий — 25
* Серед вічних снігів і ледів, В. Лункевича (з російського переклав І. Галущинський) — 30
† Серед куль та гранат. (Начерки). Евген Воровський. Ціна — 10
1. Серце не навчить. — 2. Побратими. — 3. Вістун. Оповідання — 10
† Сестра, Козачка, Чумак, народні оповідання Марка Вовчка — 20
* Сила і краса, повість В. Винниченка і Як баба Горбулиха зробила страйк, оповідання А. Граб-ка — 25
† Син України, історична повість у трох частинах, з ілюстраціями та мапою, сюжет, опрацьовання та редакція Вал. Злотопольця, компонували Ігор Федів та Вал. Злотополець, брош. 1.50, опр. — 2.00
Сільська вчителька, оповідання, Д. Чіамполього — 10
* Січовий підручник до рядових вправ „Впоряд" — 30
† Скошений цвіт, вімок з галицьких образків, повість Василя Барвінок (Вол. Барвінського), друге видання, із вступом Богдана Лепкого — 75
† Славні побратими, історичне оповідання А. Кащенка, видання 5-те — 20
* Словарик, пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів, В. Доманицького — 30
* Словар українсько-англійський і англійсько-український (кишенковий), А. Роміна — 75
* Словар чужих слів, д-р З. Кузеля, опр. — 2.00
† „Словар української мови", Б. Грінченка, в 2-х томах, разом 2180 сторін — 6.00
† „Словар російсько-український" М. Уманець і С-ка, в 1 томі, 1040 сторін — 3.00
† Словник чужих слів д-ра З. Кузелі (кишеньковий) — 65
† Сон, Сдарка, Чари, Ледащиця, народні оповідання М. Вовчка — 20
* Сонник, уложений після халдейських, египетських і перських мудрців. З нумерами — 40
* Сонник (великий) уложений після халдейських, египетських і перських мудрців (без нумерів) — 60
* Соняшний промінь, повість, В. Чайченка — 80
* Сорок тисяч миль під водою, роман, Ю. Верного — 1.00
* Сорокаті штани і інші веселі оповідання — 25
* Соціялізм а релігія, Д. Бориска — 15
† Соціяльна революція, К. Каутського (перекл. з німецького) — 80
* Спартак, провідник римських глядіяторів, історична повість, Ц. Самойлова — 30
* Співомовки або Веселі вірші, С. Руданського — 50
† Співомовки С. Руданського, зі вступом Б. Лепкого і з портретом автора, брош. 50, опр. — 65
† Співомовки Степана Руданського, з портретом автора і з передмовою Б. Лепкого — 20
Сплачений довг, оповідання з міщанського життя, Дан. Лепкого — 20
Спочив мій дух і інші оповідання — 15
† Спомини утікача, В. Леотович — 30
† Старий горобець, оповідання Д. Мамина-Сібіряка, з рос. мови переклав Г. Черняхівський, з малюнками М. Погрібняка, видання 3-те — 10
Страшна пімста, оповідання з козацьких часів (з многими образками), М. Гоголя — 20
† Струни. Антольогія української поезії від найдавніших до нинішніх часів. Влаштував Б. Лепкий. 2 томи — 2.75
* Суд чотирох, сензаційне оповідання з діяльности „Тайних виконавців смерти", Е. Вейлса — 40
Сумна казка й інші оповідання — 10

Т.

* Таємниця Америки або Огляд американської культури зперед Христофа Колюмба — 15
* Тайни цісарської родини, опис життя австрійських пануючих — 50
† Таємний підпомагач, дитективний роман, нап. Е. Ґаборіо — .85
† Так мовив Заратустра, книга для всіх і для нікого, нап. Фрідріх Ніцше, переклав Лесь Гринюк, з портретом автора, в 4-х частях — 1.50
† Танець тіней, роман з рідного побуту, нап. Мих. Яцків, опр. — 2.00
† Тарас Бульба, повість М. Гоголя, переклав Ст. Віль, з ілюстраціями — 50
* Тарас Бульба, повість з ілюстраціями, Мик. Гоголя — 40
Тарас Шевченко, в столітні роковини — 20
† Твори Володимира Винниченка:
Том І. Краса і Сила та інші оповідання — 1.00
„ II. Голота та інші оповідання — 1.00
„ III. Боротьба й інші оповідання — 1.00
„ IV. Кузь та Гриць і інші оповідання — 1.00
„ V. Історія Якимового будинку й ін. оповідання — 1.00
„ VI. Рівновага, роман з життя еміґрантів — 1.00
„ VII. По-Свій, роман — 1.00
„ VIII. Божки, роман (продовж. повісти „По-Свій") — 1.00
„ IX. Босяк і інші оповід. — 1.00
„ X. Чесність з собою, роман — 1.00
„ XI. Хочу, роман — 1.00
Всі одинацять томів — 10.00
† Твори С. Черкасенка (поезії), в 2 томах — 2.00
† Твори Тараса Шевченка, в 3-ох томах, в опр. — 8.50
† Твори Тараса Шевченка, в 5-ох томах, в опр. — 15.00
† Теорія зглядности, після Айнштайна написав Петро Франко — 10
Теорія політики, приступно виложив Павло Свій — 60
Терниста дорога, Укр. Сойм в Америці до його скликання, нап. д-р Семен Демидчук — 15
Товариська ворожка — 15
Товариш, українсько-англійський підручник до науки англійської мови з доданням словарця — 60
* Трагедія Галицької України, Осипа Меґаса — 1.00
* Три княжевичі і чарівна птиця — 10
† Три оповідання (Воля, Пропасть, Сміх), нап. Л. Андреев — 20
† Три оповідання Д. Мамина-Сібіряка (Старий горобець, Пригоди статечної миші, Поганий день Василя Івановича), з малюнками — 25
† Три поеми Т. Шевченка (Сон, Великий льох, Неофіти), з передмовами й поясненнями Богдана Лепкого і з двома портретами автора — 35
* Тропарик або Підручник церковного співу — 30

У.

† Убогий та багатой і дівка-чорнявка, Безщасний Данило й розумна жінка, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 10-ма малюнками Ю. Магалевського — 20
† У гостях добре, дома ліпше, історичне оповідання Дрозда (О. Кониського), видання друге, брош. 85, опр. — 1.25
† Українство в Росії (Новійші часи), Волод. Дорошенка — 40
* Українська правопись зі словарцем, уложили Ст. Смаль-Стоцький і Федір Ґартнер, опр. — 50
† Українська літературна мова й правопис — 10
† Україна. Твори. Т. III. Куліш — 30
† Українська справа зі становища політичної ґеографії, д-р С. Рудницький — 50
† Українська Державність, Мих. Возняк. Ціна — 20
* Український співаник. Зладив Антін Гапяк — 40
Український штукар, 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть 1. Забави фізичні і хемічні. — Часть 2. Штуки в картами. — Часть 3. Штуки руханкові. — Часть 4. Штуки жартівливі — 50
† Українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), видання друге, з 42-ма малюнками Юрія Магалевського — 60
* Українсько-анґлійський кухар, зібрав М. М. Белеґай — 1.00
* Українсько-анґлійський і анґлійсько-український словар (кишенковий), опр. — 1.50
* Українсько-анґлійська Кухарка. Практичні поради і пояснення в українській мові як варити і печи на анґлійський спосіб, зладили і перевели п. Е. Гикава і інші — 75
† Українсько-німецький словар Ом. Поповича, опр. — 2.00
† Українці в Америці, Ор. Кириленка — 20
* Українці як народ, нап. Василь Пачовський — 5

Ф.

* Фільософія штуки, нап. Г. Тен, професор в школі красних штук у Парижі, пер. Ол. Барвінський, І. часть — 50

Х.

* Хан і його син або Українка бранка і інші оповідання — 20
† Хмари, повість Івана Нечуя-Левицького, з передмовою Василя Верниволі, опр. — 2.00
Христос в гарнізоні, оповідання з військового життя, М. Яцкова — 40
* Хрунь і чорт, В. Будзиновського — 15

Ц.

* Цариця і весталька або Живцем замурована, історія з часів переслідування християн за панування римського цісаря Нерона — 25
† Царівна, повість Ольги Кобилянської, друге видання, з передмовою Осипа Маковея. В звичайній оправі 2.00, в люксусовій оправі — 2.75
† Царівна-жаба, українська нар. казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського — 10
† Цар-Соловей, казка С. Руданського, брош. 35, опр. — 50
Цвіт і душа та інші оповідання — 15
† Цвіркун у запічку, оповідання, Ч. Дікенс — 50

Ч.

Через кордон, цікаві розкази еміґранта Олекси Ремези. — Еміґрант, вірш, Петра Ґеркого — 15
* Черангівка, бувальщина з другої половини 17. віку, М. Костомарова — 50
† Ченчі, оповідання, Стедаль, пер. С. Пащенко — 35
† Чисотта й правильність української мови. Підручник української літературної мови. Проф. Іван Огієнко — 2.00
* Чому попи не женяться? — 15
† Чорна Рада, хроніка 1663 року, нап. П. Куліш, повість з ілюстаціями та вступом і поясненнями Б. Лепкого, брош. 1,00, опр. — 1.25
† Чорна Рада. Твори Т. І. П. Куліш — 50
Чорний Кіт, Едґара Еллен По — 10
† Чужиною, збірка поезій, О. Олеся — 50
† Чутлива совість, Татко, оповідання Д. Н. Маміна-Сибіряка, з російської мови перекл. Марія Кузьмова — 20

Ш.

† Шагин Ґерай, оповідання Вяч. Будзиновського — 25
Шевченко і його Україна. Зміст: Заповіт. — На шевченковій могилі. — Поклін души великій. — Тарасови Шевченкови. — Де памятник Тараса? — Памяти Тараса Шевченка. — Шевченко для свого народа. — Чому кождий Українець і кожда Українка повинні знати життя Тараса Шевченка. — Шевченко між народом. — На Тарасовій могилі. — Кирило-Методіївське братство. — Винятки з творів Тараса Шевченка. — Заповіт Тараса Шевченка в чужих мовах — 15
† Шевченко про мистецтво, розвідка Богдана Лепкого — 10
* Шерльок Гольмс, таємничі історії найславнійшого в світі дитектива. Кождий том становить скінчену цілість
Ч. 13. Джентелмен вломник — 15
„ 14. Тайна ґрафині Кательоне — 15
„ 15. Траґедія дідички — 15
„ 16. Чорт зі Семфолд Гіл — 15
„ 17. Чудовий Рікардо Сакко і сини Шівн — 15
† Шлях до соціялізму, Отона Бауфа, переклав П. Дідушок — 25

Щ.

† Що таке державногромадянське виховання, д-ра Георга Кершенштайнера, авторизований переклад із третого ляйпціґського видання д-ра Василя Сімовича, з провідним словом атвора, з його портретом та біографією — 50
* Що сталося з Рудольфом або Трагедія на замку Маерлінґ — 60
Що то є книжка? — Початки козаччини (5 ілюстрацій). — Козачий кістяк. — Кіндрат Бубненко-Швидкий. — Дні нашої слави і недолі — 20
* Що чути тепер в рідним краю або На Україні без хлопа і пана — 10

Я.

† Яґілки, 51 українських народних пісень і забав на Великдень з розвідкою про ґенезу яґілок і їх теперішній вигляд — 20
† Як вести збори, нап. К. Немова — 10
Як закладати читальні і вести бібліотеки. — Чому рік має 365 днів. — Що таке грім. — Алькоголь, повільна отруя. — Шинок. — Чотири дні, Всев. Гаршина. — Заповіт Ярослава Мудрого. — Дні нашої слави і недолі — 15
* Як Іван зробив чудесне судно і при помочі чудесних товаришів дістав царівну за жінку — 10
Які є люди на землі — 40
* Як кров кружить в нашім тілі і яка нам з неї користь, д-р. С. Фішера — 15
* Як львиця виховала царського сина і герцеговинські оповідання — 20
Як люди жиють в Норвеґії і оповідання: Приятелі — Смерть. — Се така баба, що чорт їй на махових вилах чоботи віддавав — 20
* Як Михась, син мельника, ходив до неба по діямант — 20

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Жіноче Тов. „Згода", від. 358, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 21 лютого, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, Вест 14-та вул. Проситься всіх членкиць явитися на збори та привести нових членкиць з собою. Довгуючих проситься по змозі вирівнати свої залеглости та приходити точно на збори. На тих зборах буде вибір комітету до балю, котрий відбудеться 28-го лютого, в У. Н. Домі. — Софія Когут, пр.; Кл. Волянська, кас.; Ст. Паліводa, фін. сек.; Б. Гричковська, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінгу вибрано уряд на 1932 рік як слідує: Теодор Данилюк, предс.; Мих. Юркевич, зас.; [illegible] Підгайний, ф. секр.; Петро Головка, заст.; Василь Могильський, рек. секр.; Микола Кіндзерський, заст.; Мих. Мушастий, кас.; Ілія Мадрига, заст.; Іван Малицький, Олекса Періг і Яким Ільків, контр. комісія; Петро Кішпан і Яцко Криніський, дозорці хорих; Андрій Данилюк і Теодор Присташ, прапорчики; Трофим Гнатюк, капітан; Іван Когут, дверник. Місячний мітінг відбудеться в неділю, 21 лютого, в годині 1.30 пополудни, в гали парохіяльній, Трета і Карбон ул. Напоминається членів прибути на мітінг і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Підгайний, фін. секр., 319 Columbia St., Bethlehem, Pa.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ПІТСБУРҐ, ПА.

На читальню „Просвіти" в селі Сталева Воля.

На поклик рідного села Сталева Воля, повіт Рогатин, Тов. Рогатинщина, від. 396 У. Н. С., перевело коляду на читальню „Просвіта". Жертвували слідуючі: Іл. Слободян 12 дол., Мих. і Анна Дяк 10 дол., І. Стехна 5 дол., І. Пшеничка 3 дол.; по 2 дол.: Анастасія Мазепа, П. Бекеш, В. Цюлюпа, І. Бекеш, Н. Крижалка; Гр. Кліщ 1 дол. 50 цнт.; по 1 дол.: І. Катеринюк, О. Чернецький, Б. Іванів, Т. Коруна, Т. Цюлюпа, М. Федунок, А. Федьків, П. Соколовський, Н. Грайчук, О. Соколовський, О. Іванців, К. Лапс, Мих. Крук, П. Котула, І. Пужак, Варвара Кримська, Зах. Чачун, М. Чачун, А. Довгий, І. Галевич, Я. Федунок; по 50 цнт.: Ів. Бережанський, Мих, Юрків, С. Опеля, І. Веґа. — Разом $64.50.

Щиро дякуємо гром. І. Кравчишинови за щиру обслугу з автом, що нас возив по дальших місцевостя, і колядникам, якими були: Анастасія Мазепа, О. Іванців, І. Бекеш, Мих. Крук і його молодша дочка. В другій партії возив І. Пшеничка, а колядували дівчата з мандолінами, а це: Анна Бекеш, Марія Пшеничка, Марія Іванців і Катерина Слободян.

За комітет:
Ілія Слободзян, голова;
Анна Дяк, секретарка.

Адреса комітету:
2308 — 5th Ave., Pitsburgh, Pa.

——о——

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

На Рідну Школу.

Читаючи допис шановного гостя з дня 5. лютого б. р. про наше ювилейне свято Рідної Школи, котре відбулося 31. січня, комітет уважає потрібним до того гарного допису подати список жертводавців. Нас також вражає, чому шановний гість не подав свого імени під дописом, бо нам би хотілося мати між активними робітниками на національнім полі також і шановного гостя.

У часі концерту предсідатель гром. Михайло Бардачевський закликав присутних до зложення жертв на Рідну Школу. По 2 дол. зложили: М. Бардачевський, Г. Тепер, Д. Піжинський; по 1 дол.: о. В. Каськів, Ю. Ясінчук, М. Чагарин, О. Чубай, Я. Шаравара, Д. Ґембаровський, Д. Лукиник, І. Ворона, П. Гук, П. Клекот, Й. Чагарин, Г. Кузик, Г. Кічак, Г. Болюх, В. Бурак, Марія Романишин, О. Литвинець, І. Затонський, М. Вецал, Г. Ґаврада, М. Підгородецький і Анна Швець. Збірку перевели членки сестрицтва: пані Тетяна Гук, Марія Бардачевська, Ірина Стайко й Текля Паньків; панни: Евгенія Городівська, Марія Рапко, Анна Підгородецька і Марія Вецал.

За комітет:
М. Бардачевський, предс.;
Марія Кінаш, касієрка;
Г. Кічак, секретар.

— Ваші рукописи годі відчитати. Чому не пишете ваших поезій на машині?

— Колиб я вмів писати на машині, то не прийшла би мені думка тратити час на писання поезій!

——о——

РУМУНІЯ КРАЇНА ЧУДЕС

Румунія, яка теж хорує на великодержавність, займає перше місце між державами, що відомі світови з ріжних скандалів, зловживань та комічних афер.

Ось існує в Румунії звичай, що держава одержує щорічно від румунського народнього банку зачет на свої потреби. Минулого року дістала вона такий зачет у сумі 2 і пів міліярда леїв, який мала повернути цьомуж банкови з заплачених податків. Та показалося, що вплив з податків були такі малі, що ними держава морґа заплатити лиш одну третину свого довгу в банку. Супроти цього банк цей, якого акціонерами є теж Французи, відмовився виплатити державі поновний зачет. Держава осталася без грошей. На цьому потерпіли урядовці й емерити, яким уже 5 місяців не платять платні. Тимсамим урядництво опинилося в дуже важкому положенню, тимбільше, що і приходи з хабарів значно зменшилися наслідком загального зубожіння. Та треба було собі якось порадити. І ось урядовці впали на щасливу думку. Свої залеглі платні продали вони банкам, розуміється по знижених цінах (50—60 проц.). Зновжеж банкирі запили згоду з міністром фінансів, котрий виставив їм облігації на залеглі посвідки, які вони продали народньому банкови за 80—90 проц. А що з цього інтересу були всі вдоволені, то банкирі порадили міністрови, щоби він все держався цеї „випробованої" практики.

Не менше цікаво виглядає подія, яка сталася в Чернівцях. Одного гарного дня книговодці в уряді телефонів викрили, що місто не заплатило почті за 2 роки за телефони. Та без уваги на погрози маґістрат не був у спромозі заплатити цеї належитости, бо його каси були порожні. Тож почті не лишилося нічого іншого, як замкнути телефони. І ось одного дня в маґістраті замовкли всі телефони. Та зараз батьки міста знайшли вихід з цього кажкого положення. Вони зновжеж викрили, що почта не заплатила за електричну струю і це теж майже за два роки. Вислід — перервання току і на почті запанувала пітьма. Супроти цього обі сторони вирівнали взаїмно свої рахунки і, розуміється, „запили" згоду.

Але в Румунії бувають часом і правдиві чудеса. Таке чудо скоїлося з одним мостом, що його побудовано недавно, але лише на папері (хоч гроші за нього виплачено „запопадливим" будівничим). І ніхто не знав про це. Аж ось минулого року відбувалися великі маневри, і визначений на мапі „новопобудований" міст мав служити за головну комунікаційну точку. Якеж велике було здивування короля і його штабу, як вони блудили над рікою і не могли знайти мосту, якого в дійсности не було. Не залишилося нічого іншого, як побудувати понтоновий міст, через який переправився король зі своїм військом.

Синок: Тату, коли дні найдовші?

Батько: Все при кінці місяця.

——о——

Учитель: Пушкарський, чому так викривляєш рота, наче малпа? Чи може припадково хочеш мене наслідувати?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР. (68)

Опинившись знов у джунґлях, Тарзан рішив тимчасово залишити пошукування за своїми дорогоцінностями. Він знав, що тепер, коли Араби так затривожені, годі сподіватися щось зробити в таборі самому. Тепер увесь табор будуть дуже пильно охороняти. Перед Тарзаном було ще одно завдання: відшукати „її". Він рішив, що Таґлат утік десь у джунґлі з нею, а тому треба було шукати Таґлата, щоб знайти „її".

——о——

Чолк чекав на Тарзана так довго, поки не почув шаленого крику Арабів, коли ті пізнали між собою чужинця й почали з ним бійку. Чолк побзчив у руках Арабів оті довгі патики, з яких бють громи, а цих патиків він боявся найбільше всього на світі. Тому Чолк зі страху кинувся тікати в джунґлі. Він мухою перелетів через високий паркан, на якому на кавалки розшматував свою арабську одежу, й опинився сам у джунґлях.

——о——

А в той час Таґлат устиг занести далеко в джунґлі лейді Ґрейсток. Він її змучену й зімлілу положив на дерево й почав розвязувати ті шнури, якими її звязали Араби. Таґлат намучився чимало, поки йому вдалося закінчити цю для нього дуже складну роботу. Та зімліла лейді Ґрейсток не приходила до себе. Руки й ноги, здавалося, цілковито задеревіли. Таґлат поніс її геть далі в глибину джунґлів, стараючися затерти за собою всякі сліди.

Таґлат знав, що за ним пуститься навздогін Тарзан. І дійсно воно так було. Рішивши знайти Таґлата, Тарзан подався в джуглі, обнюхуючи повітря. Одного разу йому здавалося, що він чує вже в повітрі не лише запах Таґлата, але й „її". Поспішно пішов назустріч тому запахови. Та доля завжди буває химерна. Вітер потягнув з протилежної сторони й Тарзан стратив почуття присутности тих, котрих він шукав. А вони були яких 50 кроків від нього.